

Tab. Druhy ptáků (převážně z řádu pěvců — Passeriformes), na nichž jsme našli larvy sametky Blankaartia sinnamaryi

Čeleď (případně řád)	Druh
tyranovití (<i>Tyrannidae</i>)	atila proměnlivý (<i>Attila spadiceus</i>) tyránek křivozobý (<i>Oncostoma cinereigulare</i>) tyran bentevi (<i>Pitangus sulphuratus</i>) tyran tropický (<i>Tyrannus melancholicus</i>)
kardinálovití (<i>Cardinalidae</i>)	biskoupek tmavomodrý (<i>Cyanocompsa cyanoides</i>)
mravenčíkovití (<i>Tbamnopbilidae</i>)	mravenčík proužkovaný (<i>Cymbilaitmus lineatus</i>) mravenčík skvrnitohrdlý (<i>Myrmoerberula fulviventris</i>) mravenčík rezavý (<i>Tbamnistes anabatinus</i>)
leskotovití (<i>Poliotitidae</i>)	leskot šedobřichý (<i>Microbates cinereiventris</i>)
strnadovití (<i>Emberizidae</i>)	louskač dlaskozobý (<i>Oryzoborus funereus</i>) kněžik páskovaný (<i>Sporophila americana</i>) jakarini modročerný (<i>Volatinia jacarina</i>)
pipulkovití (<i>Pipridae</i>)	pipulka červenohlavá (<i>Pipra mentalis</i>)
lesňáčkovití (<i>Parulidae</i>)	lesňáček velký (<i>Seiurus motacilla</i>)
tangarovití (<i>Tbraupidae</i>)	tangara zpěvná (<i>Ramphocelus passerinii</i>) tangara karneolová (<i>Tachyphonus delatritii</i>)
střízlíkovití (<i>Troglodytidae</i>)	střízlík běloprsý (<i>Henicorbina leucosticta</i>) střízlík čepičatý (<i>Tbryothorus nigricapillus</i>)
klouzálkovití (<i>Dendrocolapidae</i>)	klouzálek klínobobý (<i>Glyphorhynchus spirurus</i>) klouzálek kakaový (<i>Xipborhynchus susurrans</i>)
řád trogoni (<i>Trogoniformes</i>)	trogon černohrdlý (<i>Trogon rufus</i>)
řád šplhavci (<i>Piciformes</i>)	datel černolící (<i>Melanerpes pucherani</i>)

běloprsého (*Henicorbina leucosticta*) a 16 u mravenčíkovec šedoprsého (*Formicarius analis*). I když v minulosti byla zjištěna také u drozda bledoprsého (*Turdus leucomelas*), častějšími hostiteli jsou savci, a to hlodavci (např. paka nížinná — *Agouti paca*, aguti zlatý — *Dasyprocta leporina* a koro guajánský — *Proechimys cayennensis*), vačnatci (vačice vlnatá — *Caluromys phlander*; vačice tmavá — *Marmosops fuscatus* a vačice Robinsonova — *Marmosa robinsoni*) a letouni (listonosové *Artibeus lituratus* a *Carollia brevicauda*). Také u této sametky se z pestrého spektra hostitelů dá odvodit její poměrně široká ekolo-

gická valence. V životním cyklu *E. pacae* ale budou zřejmě významnější terestrickí savci než ptáci.

Z dříve známých sametek jsme dále našli sametku *Parasecia fundata* (viz obr.). Tomuto druhu patřilo 83 larev zaznamenaných na klouzálkovi kakaovém (*Xipborhynchus susurrans*), klouzálkovi klínobobém a datlovi černolícím (*Melanerpes pucherani*). Tato sametka byla dosud známa jen z Brazílie, kde jejím hostitelem je vačice vlnatá, vačice opossum (*Didelphis marsupialis*) a koro guajánský, ale také klouzálek klínobobý. Ekologická valence sametky *P. fundata* bude nejspíš podobná jako u *E. pacae*.

Další tři druhy sametek jsme popsali nově (Stekolnikov a kol. 2007). Larev *Eutrombicula costaricensis* (viz obr.) jsme našli celkem 250 na klouzálkovi dlouhocasém (*Deconychura longicauda*), klouzálkovi klínobobém a kakaovém. Tito hostitelé představují stromové (arboreální) druhy ptáků, které se živí výhradně na kmenech a větvích — způsobem života a vzhledem připomínají našeho šoupálka. Proto mohou být sametky *E. costaricensis* také arboreálním druhem, který obývá prostředí kořenů epifytů podobně jako orientální a australské sametky *Ascoschoengastia indica* nebo stromové dutiny jako evropská *A. latysbevi*.

Sametek *Eutrombicula bectochaeta* jsme napočítali 71 výhradně na jednom druhu hostitele — klouzálkovi klínobobém, jenž žije na stromech a živí se hlavně hmyzem, který hledá na kmenech a větvích v různých výškách nad zemí. Proto předpokládáme, že *E. bectochaeta* je rovněž arboreální.

Třetím nově popsaným a také nejvzácnějším druhem byla sametka *Eutrombicula passerinorum*. Našli jsme jen tři larvy na pěvcích leskotovi dlouhobobém (*Ramphocelus melanurus*) a tangare zpěvné (*R. passerinii*). Oba druhy hostitelů se živí sběrem živočišné potravy na větvích a listech stromů a epifytů. Pouze tangara zpěvná občas sestupuje i na zem. Možným prostředím postlarvárních stadií *E. passerinorum* se proto opět jeví stromové epifytní mikrobioty.

Zjistili jsme, že larvy sametek jsou hojnými ektoparazity ptáků nížinných oblastí karibské strany Kostariky. Jejich výskyt u ptáků v nížinných oblastech tichomořského pobřeží a ve středních a vysokohorských polohách této země bude vyžadovat další studium, které bude nutné i ke zhodnocení vlivu těchto ektoparazitů na populace hostitelských druhů a na případnou roli kostarických sametek v přenosu infekčních patogenů.

Předivka a pajasan žláznatý

George O. Krizek

Nedávno mne v Živě (2007, 3: 108-111) zaujal článek o pajasanu žláznatém (*Ailanthus altissima*). Mohu potvrdit, že v USA je tento strom pocházející z východní Asie vskutku dábelským, doslova nevyplenitelným plevelem zahrad. Autor M. Křivánek se zmiňuje i o motýlech, jejichž larvy se listy pajasanu živí, a to o martináčovi *Samia cynthia* a o předivce *Atteva punctella*. Dovoluji si tedy přiložit snímek jednoho z těchto motýlů.

Předivka *Atteva punctella* z čel. *Yponomeutidae* je v USA hojný, ve dne létající druh motýla bizarního zbarvení i tvaru. Vyskytuje se od kanadského Ontaria až po

Předivka Atteva punctella je severoamerický motýl, jehož housenky se úspěšně přizpůsobily a využívají jako novou živnou rostlinu i invazní východoasijský pajasan žláznatý (Ailanthus altissima). Foto G. O. Krizek

Mexiko, původním hlavním hostitelským druhem stromu je *Simarouba glauca*, ale housenky jsou schopny žít se i na někte-

rych jiných druzích. Nyní se úspěšně adaptovaly právě na pajasan žláznatý.

Jiní zástupci čel. předivkovitů běžně přilétají v noci ke světlu. Význačný americký lepidopterolog W. J. Holland se domnívá (1968), že W. Shakespeare měl v Kupci benátském na mysli zástupce předivek, když napsal „Thus hath the candle sing'd the moth — Takto svíčka spálila můru“.